

Mottagare

Barn- och utbildningsnämnden

Persgränds förskola, region Gotland

Förlag till beslut

- Förskolan Persgränd avvecklas och återöppnas inte efter evakuering. Inskrivna barn erbjuds fortsatt placering på förskolan Storken.

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden har gett utbildnings- och arbetslivsförvaltningen (UAF) i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder med anledning av ett föreläggande från miljö- och byggnämnden (ärende MBNV-2024-1545, daterat 2025-02-18) gällande förskolan Persgränd i Visby innerstad. Föreläggandet, tillsammans med tidigare inspektionsrapporter och skyddsronder, visar på återkommande brister i både inomhus- och utemiljö, samt behov av omfattande åtgärder för att uppnå en god arbetsmiljö och pedagogisk miljö.

En kartläggning av byggnadens status har genomförts av teknikförvaltningen (TKF) i samråd med utbildnings- och arbetslivsförvaltningen under juli 2025. Förskolan är sedan vecka 25 stängd och verksamheten har flyttats till förskolan Storken i Visby norr, där barnen erbjuds en god arbets- och pedagogisk miljö.

Utredningen visar att nödvändiga åtgärder för att rusta upp Persgränds lokaler är omfattande och kostsamma, med en preliminär kostnadsbedömning på drygt 22 miljoner kronor, exklusive tillkommande kostnader för bygglov, antikvariska hänsyn och etablering. Då förskolan är belägen i Visby innerstad, ett världsarvsområde, krävs bygglov för flertalet åtgärder, vilket ytterligare komplicerar processen.

Förvaltningen har även undersökt möjligheten till alternativa lokaler inom Visby innerstad, men bedömningen är att region Gotland saknar ändamålsenliga egna lokaler som kan ersätta Persgränd. Mot bakgrund av den tekniska bedömningen, ekonomiska förutsättningar och tillgången till alternativa platser inom den kommunala förskoleorganisationen, föreslår förvaltningen att förskolan Persgränd avvecklas och återöppnas inte efter evakuering. Inskrivna barn erbjuds fortsatt placering på förskolan Storken.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden har gett utbildnings- och arbetslivsförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder utifrån föreläggande för förskolan Persgränd i Visby innerstad, ärende MBNV-2024-

1545, daterat 2025-02-18, som inkommit från miljö- och byggnämnden.

Problemen som nämns i föreläggandet, i tidigare inspektionsrapporter och skyddsronder har varit återkommande och det bedöms även finnas andra delar av byggnaden och i utemiljön, som behöver åtgärdas.

En djupare analys och undersökning av Persgränds byggnad, är genomförd under juli månad 2025, av TKF. En kartläggning av byggnadens status, vilka åtgärder som behövs för att komma till rätta med utpekade brister och uppnå en fullgod arbets- och pedagogisk miljö med en tillhörande preliminär kostnadsbedömning. TKF och UAF har genomfört arbetet i samråd.

Nuläge

Förskolans lokal är i dag inte helt anpassad till förskoleverksamhet och krav på tillgänglighet. Planlösningen är inte optimal utan har många vinklar och vrår. Ventilationen är relativt nyrenoverad men problem kvarstår. Problemen som lyfts har varit återkommande och omfattar både inomhusmiljö och utemiljö.

Förskolan Persgränd är sedan v25 2025 stängd i väntan på resultat av undersökning och helhetsbedömning av lokalens status och renoveringsbehov. Verksamheten har evakuerats och flyttats till förskolan Storken, inom Visby norr, där den fortsatt befinner sig i väntan på beslut i barn- och utbildningsnämnden (BUN). Förskolan Storken har plats och kommer fortsatt ha plats för barnen och verksamheten har god arbets- och pedagogisk miljö för både barn och personal.

Helhetsbedömningen av behov, möjligheter och kostnader när det gäller lokal och verksamhet är genomförd. Det är en kartläggning av byggnadens status och åtgärder som bedöms behöva genomföras för att komma till rätta med utpekade brister och att uppnå en fullgod arbets- och pedagogisk miljö för barn och personal. Preliminära ekonomiska bedömningar ingår i kartläggningen. Denna är sedan en av delarna som skall sammanvägas till en helhet och ställas i relation till behov och möjligheter inom den kommunala förskolans organisation och till region Gotlands ekonomiska förutsättningar.

Här följer en sammanfattning av den genomförda helhetsbedömningen. Resultatet är baserat på okulär besiktning på plats med syfte att uppfylla krav på tillgänglighet, arbetsmiljö och underhåll. Viktigt att notera är att då förskolan är centralt belägen i Visby innerstad så kommer det att innebära merkostnader för transporter, etableringsytor, antikvariska hänsyn och tillgänglighet.

Åtgärder som bedöms behöva genomföras

Gården och byggnaden skall göras tillgänglig från gatan för rörelsehindrade. Gården ska saneras från sand som letar sig in i byggnaden och upplevs som arbetsmiljöproblem. Lekutrustning skall bytas ut och sand som fallskydd ersätts med fallskyddsplattor. Här följer några ytterligare delar som framkommit.

- Stenmurar skall lagas och säkras mot ras och järnräcken målas.
- Solskydd skall monteras.
- Husgrunden skall tilläggsisoleras, dräneras och anslutas till dagvattenledning
- Husets fasad skall tilläggsisoleras och putsas.
- Fönster behöver bytas ut
- Yttertak skall läggas om
- Hissen har nått sin tekniska livslängd och måste bytas ut

Preliminära kostnader för föreslagna åtgärder, exklusive kostnader för bygglov, antikvariska hänsyn, etablering, transporter och tillgänglighet; 22 648 600 kr.

Mer om åtgärdsförslag och kostnadsberäkning finns att läsa i bilaga
"Kostnadsberäkning Persgränd förskola"

Viktigt att notera är att för Visby innerstad gäller en utökad bygglovsplikt eftersom området är ett världsarv. Detta innebär att det behövs bygglov för nästan alla åtgärder som påverkar byggnaders och kulturhistoriska miljöns exteriör, inte bara för att bygga nytt utan även för att underhålla, ändra, göra tillbyggnad eller till och med riva. Det gäller exempelvis för fasader, fönster, tak, skorstenar, murar och plank. Med detta som bakgrund så är det viktigt att notera att det inte finns några garantier för att föreslagna åtgärder kommer att beviljas i en bygglovsprocess.

Alternativa lokaler inom Visby innerstad

Parallellt med undersökning och kartläggning av Persgränd har förvaltningen undersökt om region Gotland har tillgång till egna alternativa lokaler inom Visby innerstad. Utifrån rådande ekonomiska läge har förvaltningen inte möjlighet att inhyra externa lokaler. Bedömningen är att region Gotland inte har tillgång till egna alternativa och ändamålsenliga lokaler i Visby innerstad. Den lokal som legat närmast att vara aktuell som alternativ är S:t Hansskolan. Skolan bedöms dock inte kunna uppfylla kravet för en förskolas utemiljö samt att lokalytan i dag inte kan inrymma en förskola av Persgränds storlek

Utifrån ovanstående information har nämnden att ta ställning till vilket av följande alternativ som är aktuellt för beslut om Persgränds förskola;

1. Förskolan Persgränd avvecklas och återöppnas inte efter evakuering. Inskrivna barn erbjuds fortsatt placering på förskolan Storken.
2. Besluta att lokalens brister skall åtgärdas och tidplan för arbetet fastställas och kommuniceras till berörda. Budget för åtgärder skall då ställas i relation till andra lokalers renoveringsbehov och regionens totala investerings- och underhållsbehov. Kostnaderna tas av befintlig budget, vilket innebär att andra byggnaders underhålls- och renoveringsbehov prioriteras ned och flyttas fram på obestämmd tid

Bedömning

Förvaltningens bedömning och förslag till beslut.

Utifrån gjorda undersökningar, möjligheter inom den kommunala förskolans organisation samt region Gotlands ekonomiska läge blir den sammanfattande bedömningen att förskolan Persgränd avvecklas och återöppnas inte efter evakuering. Inskrivna barn erbjuds fortsatt placering på förskolan Storken. Det är viktigt att den föreslagna lösningen blir långsiktig för att säkerställa kontinuitet och kvalitet för berörda.

Utöver det som nämnts ovan så ligger följande perspektiv till grund för förvaltningens bedömning

Förskolans organisation

Det finns utrymme inom organisationen och barnen från Persgränds förskola har erbjudits plats i annan kommunal förskola med god arbets- och pedagogisk miljö för både barn och personal

Ekonomi

Region Gotlands ekonomiska läge och genomförd undersökning med preliminär kostnadsberäkning ligger till grund för bedömningen. De preliminära kostnaderna för att renovera lokalen Persgränd och därigenom uppnå god arbets- och pedagogisk miljö bedöms inte kunna inrymmas inom tillgänglig budget. Kostnaderna är höga och kommer behöva tas av befintlig budget, vilket innebär att andra byggnaders underhålls- och renoveringsbehov prioriteras ned och flyttas fram på obestämmd tid.

Barnrätt

Förskolan ligger i Visby innerstad, vilket kan ha social betydelse för barnens koppling till sin närmiljö. Bedömningen är ändå den att barnens behov beaktats, särskilt genom en evakuering till en fungerande förskola med god arbets- och pedagogisk miljö. Långsiktig lösning krävs dock för att säkerställa kontinuitet och kvalitet. Barn och vårdnadshavare bör göras delaktiga i arbetet

Juridiskt

Föreläggandet från miljö- och byggnämnden och juridiskt bindande krav har lett till åtgärdsplanering. Detta visar att förvaltningen agerar i enlighet med tillsynsmyndighetens beslut

Landsbygdsperspektiv

Visby innerstad är inte landsbygd i traditionell mening men är en del av Gotlands unika geografi. Begränsade lokalalternativ visar på strukturella utmaningar i en mindre ort som Visby.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-09-18

Föreläggande Persgränd förskola 2025-02-18

Åtgärdsplan MBNV 2024 1545 Persgränd 2025-04-25

Bo Eriksson
Avdelningschef stöd och utveckling

Kostnadsberäkning Persgränd förskola

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör